

BRALNA PISMENOST PRI URI ŠPORTA / Klavdija Rizmal, profesorica razrednega pouka / 2. OŠ Slovenska Bistrica

Bralna pismenost je problem, ki se ga zavedamo že nekaj časa, še posebej na razredni stopnji. Ni povezana samo s slovenščino, ampak se tiče vseh predmetov, ki jih poučujemo v šoli. Zato smo se tudi mi † kot država † začeli zavedati tega problema in vsaka šola se ga loteva po svoje. Lahko bi rekli, da je to naš nacionalni projekt. Učenci morajo biti bralno pismeni, ker jim le-to omogoča znanja, ki jih potrebujejo. Tudi pri predmetih, kot je šport. Če pa smo pri tem uspešni, pa je drugo vprašanje.

UVOD

Bralna pismenost je problem. Tega se zavedamo vsi, ki se srečujemo s poučevanjem. Rezultati in izdelki učencev kažejo na to, da učenci veliko podatkov iz besedila ne razberejo, ne razumejo in tudi pravilno ne preberejo. Posledica tega je nepoznavanje vsebine, kar vodi k neznanju. Paziti pa moramo, da je ta pismenost pomembna pri vseh predmetih, tudi umetnostnih, ki jih poučujemo. Na primer ŠPORT – športni

izrazi so pomembni, ker otrokom povedo, kaj in kakšno vajo bodo izvajali.

OPIS URE ŠPORTA V 3. RAZREDU

Ura je sovpadala s spoznavanjem okolja, in sicer s temo *čas*, kjer se učenci učijo smer urinega kazalca. *Čas* smo obravnavali tudi pri matematiki, hkrati pa se je navezovala *orientacija na listu* ali *v prostoru*. Glavni poudarek pa so bili *športni izrazi*, ki smo jih razložili tudi pri slovenskem jeziku. To je bilo

vodilo za naprej in izvedbo ure športa (vadba po postajah).

Nastala je medpredmetna povezava treh predmetov – slovenskega jezika, matematike in poznavanja okolja – z naslednjimi cilji: pri slovenščini zna pravilno razložiti športni izraz, medtem ko se pri matematiki učenec orientira na listu, v prostoru, prepozna lik in prepozna čas oziroma smer urinega kazalca; ta cilj je bil tudi pri spoznavanju okolja.

Učenci so najprej naredili vrsto – zbor – in smo se pozdravili. Nato je sledil *uvodni del ure* – splošno ogrevanje.

Učenci so izvedli:

- tek po telovadnici,
- sonožne poskoke v krogu,
- izmenične poskoke iz ene noge na drugo nogo,
- hopsanje,
- žabje poskoke.

Po uvodnem delu so se postavili v velik pravokotnik in našli dovolj prostora za izvedbo *gimnastičnih vaj*. Izvedli smo

devet takšnih vaj, da so ogrele tiste dele telesa, ki so bili pozneje pri nalogah na postajah bolj obremenjeni. Le-te so bile:

- kroženje z glavo v obe smeri,
- kroženje z obema rokama naprej in nazaj,
- odkloni v obe smeri z roko preko glave,
- kroženje z boki v obe smeri,
- predkloni in vzkloni,
- sede-zibanje na hrbtu (gugalnica),
- sed raznožno-predkloni k obema nogama,
- kroženje gležnjev in zapestja,

- odskoki z oporo na rokah na mestu.

Vaje so prikazovali tisti učenci, ki se drugače ne izpostavljajo (individualizacija in diferenciacija).

Sledil je *glavni del*, to je obhodna vadba – razvijanje osnovne motorike. Otroci so bili razdeljeni v 5 skupin. Vsaka skupina je najprej na kartončkih pogledala, kaj si mora pripraviti za izvedbo vaje. Otroci so sami pripravili postaje. Slike na kartončkih so prepoznali, ker smo vse predhodno ponovili.

Postajo so pripravili v dveh minutah. Sledila so nadaljnja navodila. Učenci so preko navodil razbrali gibanje po prostoru v nasprotni smeri urinega kazalca. Vsaka skupina je prebrala potek izvedbe vaje. Ko so to prebrali, sem dala znak za začetek: ZDAJ! Po koncu izvedbe vaje na postaji sem rekla: STOP! Učenci so se ustavili in postavili v kolono. Ko sem rekla MENJAVA, so učenci zamenjali postajo. Hodili so v nasprotni smeri urinega kazalca.

Tako so intenzivno izvajali vaje na petih različnih postajah. Po končanem delu so sami pospravili športne rekvizite in se usedli v krog.

Sledila je analiza učne ure. Učenci so povedali:

- kaj so danes počeli pri uri športa,
- katere dejavnosti so izvajali,
- kako so izvajali dejavnosti,
- kaj še morajo izboljšati.

Veliko učencev je povedalo, da so imeli težave pri naskoku na skrinjo v čep in pri preskokih čez kolebnico. Nekaj učencev pa je še vedno imelo težave pri prevalu naprej. Drugače pa so bili s svojim delom in pravilno izvedbo vaj zadovoljni.

V *sklepnem delu* je sledila psihična in fizična umiritev učencev. Učenci so ponovno vstopili v pravokotnik. Sedaj niso stali, kot pri gimnastičnih vajah, ampak so se ulegli na hrbet na tla. Po navodilih so se umirjali (zapri oči, dvigni levo roko, zadrži, počasi spusti, objemi kolena, dvigni obe nogi ...).

Ko je bil dotik učenca po rami, se je učenec tiho vstal in postavil v kolono. Na koncu so vsi stali v koloni in odšli proti razredu.

29 učencev na tleh

Moram dodati, da ure nisem izvedla sama, zraven je bila moja pripravničarka. Zato sva lahko izvedli tudi takšne akrobatske vaje, ki so bile težje, ker sva na tistih dveh postajah bili prisotni iz vidika varnosti. To sta bili 1. in 4. postaja.

Sklepne ugotovitve

Učenci so razvijali osnove akrobatike s pomočjo bralnih lističev. Na njih so bila napisana natančna navodila za izvedbo vaje. Za pravilno izvedbo takšnih vaj je potrebna večkratna ponovitev. Ugotovila sem:

- da učenci dobro sodelujejo med seboj,
- da so hitro, natančno in pravilno prebrali navodila,
- da so pravilno izvedli vaje na postajah,

– da jim samo besedišče športnih izrazov ni predstavljalo težav.

Poudariti pa moram tudi dejstvo, da je v razredu 29 učencev. To uro sem pripravila za vzorni nastop za Zavod za šolstvo, in sicer 2-krat. V mesecu februarju 2014 za učiteljice RP-ja, v mesecu juniju 2014 pa za ravnatelje. Nastop mi je predstavljal velik izziv, ker je šport moje šibko področje. Moram reči, da sem kljub takšnemu izzivu po analizi in po povratnih informacijah spoznala, da je možno takšne ure, kljub večjemu številu učencev, izvesti in, kar je bistveno, bralna pismenost še kako sodi k športu.

Viri, literatura:

Kovač Marjeta in drugi (2011) *Program osnovna šola: Športna vzgoja, učni načrt*. Ljubljana: Ministrstvo RS za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo.

Priloga

Bralni lističi

1. skupina:

Z mesta v opori na rokah naskočiš na skrinjo v čep ali na kolena. Hodiš po skrinji. Seskочиš na blazino (skok v globino).

2. skupina:

V opori na rokah se z žabjimi poskoki giblješ do prvega stožca. Nadaljuješ s poskoki z ene na drugo nogo iz obroča v obroč. Za stožcem zaviješ levo in tečeš na začetek.

3. skupina:

Po prstih hodiš po švedski klopi. Na sredini narediš obrat in nadaljuješ s hojo po prstih. Vzameš kolebnico in jo sonožno preskочиš desetkrat. Po levi strani tečeš na začetek.

4. skupina:

Narediš svečo in vstaneš. Odročiš, predročiš in greš v čep. Narediš preval naprej in vstaneš ter zopet odročiš.

5. skupina:

Z oporo na rokah vzdolž sonožno preskakuješ švedsko klop.